

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ В УКРАЇНІ

Юрій Вікторович КУРІЛКІН,

*аспірант відділу організації
освітньої-наукової підготовки
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

У сучасних умовах децентралізації та демократизації управління питання взаємодії органів місцевого самоврядування з державними органами набуває особливого значення. Це пов'язано з необхідністю забезпечення ефективності управління, реалізації прав громадян та сталого розвитку територіальних громад. Законодавче регулювання цих відносин виступає важливим інструментом для забезпечення узгодженості у виконанні функцій державного управління та місцевого самоврядування.

Адміністративно-правове регулювання взаємодії органів місцевого самоврядування з державними органами є важливим елементом організації публічної влади в Україні. Ця взаємодія ґрунтується на нормах Конституції України, Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" та інших нормативно-правових актах, що визначають основні принципи та механізми координації між різними рівнями влади. Важливим аспектом цього процесу є забезпечення чіткого розмежування повноважень і відповідальності між суб'єктами взаємодії, що сприяє уникненню дублювання функцій та конфліктів. Органи місцевого самоврядування мають автономію у вирішенні питань, пов'язаних із розвитком територій, організацією життєдіяльності громад та забезпеченням місцевого самоврядування[1]. Проте їх діяльність нерозривно пов'язана із загальнодержавними завданнями, такими як впровадження національних програм, надання адміністративних послуг, дотримання законодавства у сферах, що потребують державного нагляду, та участь у вирішенні стратегічних питань розвитку країни. У цьому контексті взаємодія набуває значення механізму, що забезпечує синергію зусиль у досягненні спільних цілей. Ключовими формами співпраці є проведення консультацій та узгодження рішень, які дозволяють уникнути конфліктів інтересів та забезпечити узгодженість у діях. Також важливим є делегування повноважень, коли держава передає органам місцевого самоврядування частину своїх функцій, залишаючи за собою контроль за їх виконанням. Спільна реалізація програм і проєктів сприяє об'єднанню ресурсів і зусиль, що є особливо актуальним для вирішення масштабних завдань. Контроль за виконанням делегованих функцій забезпечує дотримання стандартів, визначених законодавством, та сприяє підвищенню ефективності управління.

Зазначене адміністративно-правове регулювання спрямоване на досягнення правової рівноваги між державними органами і місцевим самоврядуванням. Це дозволяє уникнути конфліктів інтересів, забезпечити стабільність управлінських процесів та створити передумови для розвитку демократичного суспільства, де влада різних рівнів діє у гармонії, орієнтуючись на потреби громадян.

Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з державними органами є ключовою умовою для забезпечення сталого розвитку територій та виконання публічних завдань[2]. Проте, попри існуюче законодавче регулювання, на практиці виникає низка проблем, що ускладнюють досягнення цієї мети. Однією з основних перешкод є недосконалість нормативно-правової бази. Прогалини у законодавстві та нечітке розмежування функцій між органами різного рівня призводять до дублювання завдань або залишення певних питань поза увагою. Це створює додаткові адміністративні навантаження та знижує ефективність управлінських рішень. Ще однією проблемою є незбалансованість фінансового забезпечення. Місцеві бюджети часто не мають достатніх ресурсів для належного виконання делегованих повноважень, що унеможливає реалізацію важливих соціальних та інфраструктурних проєктів[3]. Відсутність чітких механізмів розподілу фінансування між різними рівнями влади підсилює цю проблему, спричиняючи нерівномірність розвитку регіонів. Ситуацію ускладнює низький рівень координації між органами місцевого самоврядування та державними структурами. Брак ефективних механізмів співпраці та взаємного контролю сприяє виникненню конфліктів інтересів та зниженню довіри між сторонами. Важливим фактором, що впливає на якість взаємодії, є політична нестабільність. Політизація управлінських процесів може стати причиною блокування важливих ініціатив або загострення відносин між місцевою владою та центральними органами, що у свою чергу позначається на реалізації спільних проєктів. Для вирішення цих проблем необхідно впровадити низку заходів, спрямованих на удосконалення механізмів взаємодії. Одним із таких заходів є гармонізація законодавчої бази шляхом прийняття спеціального закону, що детально регламентуватиме взаємовідносини між органами місцевого самоврядування та державними органами. Це дозволить усунути правові суперечності та забезпечити чіткий розподіл функцій. Важливо також запровадити ефективні механізми фінансового забезпечення, які гарантуватимуть відповідність бюджетного фінансування обсягам делегованих повноважень. Зокрема, необхідно вдосконалити процес бюджетного планування та підвищити прозорість використання коштів. Система моніторингу та контролю за виконанням спільних завдань повинна бути посилена, щоб забезпечити належний рівень підзвітності й уникнути зловживань. Особливу роль у цьому процесі може відігравати громадянське суспільство, яке здатне стати каталізатором прозорості та ефективності в ухваленні управлінських рішень.

Ми притримуємося позиції, що реалізація запропонованих заходів створить умови для налагодження ефективної співпраці між органами місцевого самоврядування та державними структурами, що сприятиме забезпеченню сталого розвитку територій, підвищенню рівня життя громадян і зміцненню демократичних засад управління.

Отже, адміністративно-правове регулювання взаємодії органів місцевого самоврядування з державними органами є важливою складовою системи публічного управління в Україні. Вдосконалення цього механізму вимагає комплексного підходу, який передбачає законодавчі, організаційні та фінансові заходи. Забезпечення ефективної взаємодії сприятиме досягненню спільних цілей, зокрема забезпечення добробуту громадян та сталого розвитку територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Дмитренко В. Г. Повноваження та відповідальність органів місцевого самоврядування як суб'єктів національної безпеки: адміністративно-правовий аспект. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*. Харків. ХНУВС. 2021 С. 56-58.
2. Кириченко Ю. М. Адміністративні акти органів місцевого самоврядування: проблеми визначення й реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020. Вип. 43. С. 40-43. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.43.8>.
3. Кириченко Ю. М. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Сер.: Юридичні науки*. 2020. Т. 31 (70), № 4. С. 134-139. DOI: <https://doi.org/10.32838/1606-3716/2020.4/22>.